

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Május elején lezajlott az MTA 187. közgyűlése, melynek során 24 külhoni magyar tudóssal gyarapodott az akadémikusok tábora. A közgyűlés második napján, a Külső Tagok Fórumán mutattuk be a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság 20 éves fennállása alkalmából magyar és angol nyelven megjelent elektronikus kötetet, amely összefoglalót és regionális tanulmányokat tartalmaz a tudományos nemzetegyesítés érdekében, az elmúlt két évtizedben tett erőfeszítéseinkről. A fórumon Lovász László, az MTA elnöke számos külhoni kutatótársunk tudományos teljesítményét ismerte el Arany János-díjakkal és -éremmel.

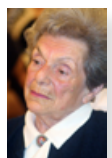
Kocsis Károly elnök

ELISMERÉSEK, DÍJAK

Magyar Ezüst Érdemkeresztet kapott:

Kallós Miklós filozófus, szociológus, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem nyugalmazott tanszékvezetője;

Mureşan Judit Mirjam fizikus, kémikus, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem nyugalmazott tanára;

Nussbaum László közgazdász, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem nyugalmazott tanára.

[Bővebben:](#)

Az MTA **Arany János-életműdíjat** adományozott **Gál Zsuzsának** (Susan Galnak), a University of Chicago antropológia- és nyelvészprofesszorának, az MTA köztestülete külső tagjának.

[Bővebben:](#)

Arany János Kiemelkedő Tudományos Teljesítmény Díjjal

ismerték el **Simon Attila** történészt, a szlovákiai Fórum Kisebbségkutató Intézet igazgatóját, a Selye János Egyetem tanszék-

vezető docensét, az MTA köztestületének külső tagját.

[Bővebben:](#)

Arany János Fiatal Kutatói Díjban részesült **Bartók Blanka**, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem adjunktusa, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Arany János-éremmel tüntették ki:

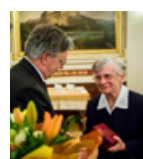
Dienes Sándor Lajost, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem nyugalmazott tanszékvezető orvosprofesszorát, az MTA köztestületének külső tagját;

Hózsá Éva irodalomtörténészt, az Újvidéki Egyetem professzorát, az MTA köztestületének külső tagját;

Kolláth Anna nyelvészt, a Maribori Egyetem professzorát, az MTA köztestületének külső tagját;

Péter H. Mária gyógyszerész kutatót, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem volt oktatóját, az MTA köztestületének külső tagját;

3. oldal

Takács László Kristóf kutatóorvos professzort, a franciaországi Biosystems International SAS elnökét, az MTA külső tagját;

Wanek Ferenc erdélyi geológust, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem nyugalmazott adjunktusát, az MTA köztestületének külső tagját.

[Bővebben:](#)

Az MTA **Akadémiai Újságírói Díját Kovács Kiss Gyöngy**, a kolozsvári Korunk folyóirat főszerkesztője kapta meg.

[Bővebben:](#)

Az **MTA közgyűlése 23** külhoni magyar **külső** és **egy tiszteleti taggal** gyarapodott.

[Bővebben:](#)

Haiman Zoltán asztrofizikus, a Columbia Egyetem profeszszora, az MTA köztestületének külső tagja elnyerte a **Simons Fellowship in Theoretical Physics** díjat.

[Bővebben:](#)

12 magyar fizikus kapta az idei **Breakthrough Prize**-t, alapvető fizikából, köztük Bartos Imre,

Márka Szabolcs, Márka Zsuzsa, a Columbia University kutatói.

[Bővebben:](#)

A Magyar Orvostörténelmi Társaság tiszteletbeli tagjává választották:

Péter Mihály Heinrich orvost, mikrobiológust, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem nyugalmazott tanszékvezető professzorát, az MTA külső tagját;

Péter H. Mária gyógyszerész kutatót, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem volt oktatóját, az MTA köztestületének külső tagját;

Kiss László felvidéki orvos kandidátust, orvostörténészt;

Robert Offner erdélyi származású orvos, kutató, tudomány- és kultúrtörténészt, a Regensburgi Egyetemi Klinika professzorát.

[Bővebben:](#)

Somorja város Pro Urbe díját kapta **Tóth Károly** történész, a Fórum Kisebbségkutató Intézet

4. oldal

korábbi, alapító igazgatója, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Somorja város *Pro Civis* díját kapta **Tuba Lajos** geológus, a Fórum Régiófejlesztési Központ igazgatója.

[Bővebben:](#)

A **Kriza János Néprajzi Társaság Életmű díját** kapta **Kallós Zoltán** erdélyi néprajzkutató.

[Bővebben:](#)

Lencsés György-díjat kapott **Egyed-Zsigmond Imre** patológus, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti

Egyetem professzora, az MTA köztestületének külső tagja; **Kopp Elemér-pályadíjat** kapott **Tatár Tímea Krisztina** gyógyszerész-kutató.

[Bővebben:](#)

Kiválósági díjat kapott a **Babeş-Bolyai Tudományegyetem** több magyar **oktatója**.

[Bővebben:](#)

Marosvásárhely díszpolgára címet kapott **Péter Mihály Heinrich** orvos, mikrobiológus,

a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem nyugalmazott tanszékvezető professzora, az MTA külső tagja és **Péter H. Mária** gyógyszerész kutató, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem volt oktatója, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

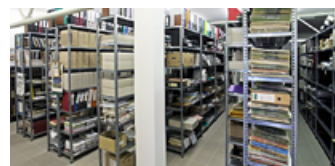
A diaszpóra hagyatékának összegyűjtését célzó **Mikes Kelemen-programról** olvashatnak beszámolót a világhálón.

[Bővebben:](#)

A Kárpát-medencei program keretében az Őrvidéken is elindult az **őrvidéki magyarok értékeit és értékörzőit kutató projekt**.

[Bővebben:](#)

A somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet könyv- és levéltáráról,

a Bibliotheca Hungaricáról és a **Szlovákiai Magyar Levéltárról** hallhatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Elektronikus könyv formájában magyar és angol nyelven megjelent és elolvasható

a világhálón *A nemzet mint tudományos közösség*. Húszéves a Magyar Tudományos Akadémia Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottsága 1996-2016 című kiadvány.

[Bővebben:](#)

Megjelent a *Bernády, a városépítő* című monográfia. Szerkesztői *Fodor János* és *Nagy Miklós Kund*.

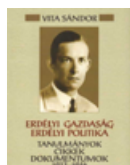
[Bővebben:](#)

Megjelent *Mihálik András Erdély az idők sodrában – Kalotaszeg, Bánffyhunyad* című

könyve. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent *Vita Sándor Erdélyi gazdaság – erdélyi politika*. Tanulmányok, cikkek, dokumentumok (1933–1946)

című kötete.

[Bővebben:](#)

A Sapiientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Jogtudományi Tanszékének gondozásában megjelent

Románia Alkotmányának kétnyelvű kiadása.

[Bővebben:](#)

Megjelentek a *Cronologia minorităților naționale din România Vol. I*

Albanezi, armeni, bulgari, croați, eleni, evrei și germani és

a *Cronologia minorităților naționale din România Vol. III* Italieni, romi, slovaci și cehi, ucraineni című kötetek

Kolozsváron. Szerkesztőjük: *Gidó Attila*.

[Bővebben:](#)

Marosvásárhelyen megjelent a *Medicamente specifice de uz veterinar* – Specifikus állatgyógyászati szerek című

kétnyelvű kiadvány.

Szerkesztette *Gyéresi Árpád*, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent *A meg nem írt történelem nem létezik*.

Az 1944/45-ös magyarirtás negyed évszázados kutatásának tapasztalatai című kötet. Szerkesztette:

Csorba Béla és *Gusztón András*.

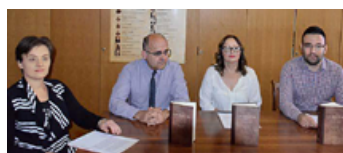
[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

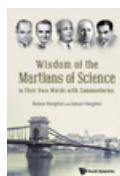
6. oldal

Megjelent
Mihálovics János
Gyakorlati Illír
Nyelvtan című

könyvének tanulmányokkal kiegészített
hasonmás kiadása.

[Bővebben:](#)

Megjelent a World Scientific
Kiadónál **Hargittai Balázs és**
Hargittai István *Wisdom of the*
Martians of Science In Their Own

Words with Commentaries című könyve.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Raffai Judit**
Megkomponált fényképek.
Szabadkai fényképészek 1860
és 1941 között című munkája.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Szabadkai Városi**
Múzeum évkönyve, a Museion
13/2015.

[Bővebben:](#)

Megjelent és elolvasható
a világhálón a **Regio**. Kisebbség
– Kultúra – Politika – Társadalom
folyóirat **2016/1.** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent és
elolvasható
a világhálón a **Minority Studies** legújabb,
18. száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent az Erdélyi Magyar
Műszaki Tudományos Társaság
folyóiratának, az **EMT Tájé-**
koztatónak **2016/3-4.** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelentek a kolozsvári
Korunk folyóirat
2016/4. A nyelvjáték és
a **2016/5.** Ifjúsági önszerveződések
című tematikus számai.

[Bővebben:](#)

Recenziót olvashatnak
a világhálón **Hangay György**
A természettudomány úttörői
– **Arisztotelésztől napjainkig**
című könyvéről. A szerző ausztráliai
magyar entomológus, muzeológus.
(Az előző lapszámunkban is megjelent
hírben a szerző foglalkozását tévesen
jelöltük meg.)

[Bővebben:](#)

SAPIENTIA
ERDÉLYI MAGYAR
TUDOMÁNYEGYETEM

Összefoglalót
olvashatnak
a világhálón az április
15-16-án Kolozsváron megrendezett
Discourse, Culture and Representation
II című konferenciáról.

[Bővebben:](#)

Rádiós **beszélgetés** készült
Herdics György felvidéki
teológus–filozófus
professzorral, a Szent

7. oldal

Erzsébet Főiskola igazgatójával, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Televíziós *interjú* készült **Makó Zoltánnal**, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem dékánjával, az MTA

köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

A **Partiumi Területi Kutatások Intézete** a **Magyar Regionális**

Tudományi Társaság tagozatává vált.

[Bővebben:](#)

Április 19-én tartotta meg **közgyűlését** Bécsben az **Ausztriai Magyar Kutatóintézet**.

[Bővebben:](#)

Közigazgatás-tudományi doktori képzés

indul ősztől Kolozsváron a **Sapientia** Erdélyi Magyar

Tudományegyetem és a **Nemzeti Közszolgálati Egyetem** együttműködésében.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Bethlen Miklós emlékére rendezett **konferenciát**

Kolozsváron április közepén a Res Bibliothecaria Egyesület és az MTA BTK Irodalomtudományi Intézete.

[Bővebben:](#)

Április 16-án második alkalommal rendeztek Marosvásárhelyen közegészségügyi konferenciát **Egészség és életstílus** címmel.

[Bővebben:](#)

Nyugati Hírlevél
független elektronikus újság

Április 16-án Washingtonban tartott előadást **Andor László** közgazdász, a Corvinus Egyetem tanszékvezető egyetemi docense **Leépül vagy felépül Európa?** Az Európán belüli migráció és a Brexit kérdése címmel.

[Bővebben:](#)

Trendek és eredmények a biológiai kutatás és oktatás terén címmel nemzetközi

tudományos tanácskozást rendeztek Komáromban április 18-án.

[Bővebben:](#)

Fraktálok [majdnem] képletek nélkül címmel tartott előadást április 19-én Kolozsváron a Virtuális Bolyai Egyetem

8. oldal

keretében **Soós Anna** matematikus, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem rektorhelyettese, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagja.

[Bővebben:](#)

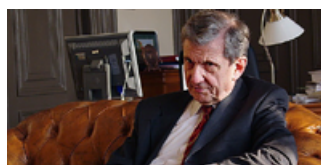
Veress Emőd jogtudós, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem docense, az MTA köztestületének külső tagja a Gdański Egyetem vendégoktatójaként **Capitalism, Business Organizations and Law** címmel angol nyelvű előadássorozatot tartott Lengyelországban.

[Bővebben:](#)

Április 20-án Kolozsváron tartott előadást **Jeremiás Éva** professor emerita, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Iranisztika Tanszékének oktatója **Tudománytörténet Iránban** címmel.

[Bővebben:](#)

Április 21-22-én Kolozsváron tartott előadásokat **Maróth Miklós** orientalista professor, akadémikus, az Avicenna Közel-Kelet Kutatások Intézet vezetője, **Az arab politikai gondolkodás története az iszlám születésétől napjainkig** címmel.

[Bővebben:](#)

Marosvásárhelyen, április 21-23. között rendezték meg az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának XXVI. Tudományos Ülésszakát.**

[Bővebben:](#)

Április 21-23. között **nemzetközi matematikai konferenciát** rendeztek Beregszászon.

[Bővebben:](#)

Kultúra és természet Erdélyben címmel rendeztek interdiszciplináris műhelykonferenciát Kolozsváron április 21-24. között.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNY HÁZA CSÍKSZEREDA

Gyógynövény – vidék – fejlesztés címmel április 22-én szakmai fórumot rendeztek Csíkszeredában.

[Bővebben:](#)

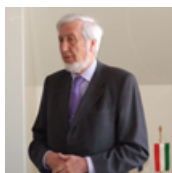

Április 26-án a Korunk Akadémia keretében Kolozsváron tartott előadást **Mikó Árpád** művészettörténész, az MTA BTK Művészettörténeti Intézetének tudományos főmunkatársa **A Corvina-könyvtár története(i)** címmel.

[Bővebben:](#)

9. oldal

Királyhelmeceen tartott előadást **Jeszenszky Géza** történész, egyetemi tanár **Esterházy nyomában – kísérlet a trianoni trauma orvoslására** címmel.

[Bővebben:](#)

Április 27-én **Városfejlesztés Kelet-Közép- és Délkelet-Európában** címmel tartottak előadásokat Nagyváradon a téma magyarországi kutatói.

[Bővebben:](#)

Brain Health – Dementia Prevention. A review of recent research on what can we do to reduce the risk of Alzheimer and other brain disorders – focusing on lifestyle environmental changes címmel tartott előadást április 28-án New Yorkban **Alexandra Krisztofer** neuropszichológus, a New York Methodist Hospital, Department of Neurosciences kutatója.

[Bővebben:](#)

Április 28-án Kolozsváron tartott előadást **Patyi András** egyetemi tanár, közigazgatási jogász, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem rektora **A közigazgatási bírászkodás története (különös tekintettel a kolozsvári jogtanárookra)** címmel.

[Bővebben:](#)

A Bostoni Magyar Tudósklubban tartott előadást április 29-én **Csikvári Péter** matematikus, a Massachusetts Institute of Technology alkalmazott matematikusa **Prímszámok és titkok** címmel.

[Bővebben:](#)

Az MTA 187. közgyűlése keretében május 3-án megtartották a **Külső Tagok Fórumát**. Az Arany János-díjakat és -érmeket Lovász László matematikus, az MTA elnöke adta át. A bevezető előadást **Kocsis Károly** akadémikus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke tartotta **A kisebbségi magyar tudományosság és az MTA tudománypolitikája** címmel.

[Bővebben:](#)

Május 4-én **A kulturális másság kezelésének a kérdése a világban** címmel tartott előadást Veszprémben **Salat Levente** politológus, az MTA külső tagja, az MTA Kolozsvári Területi Bizottságának elnöke.

[Bővebben:](#)

A fiatal és a tapasztalt/ döntéshozó generáció közti szakadék szűkítése címmel rendeztek

10. oldal

doktoranduszkonferenciát Budapesten május 4-én az MTA Domus Házában.

[Bővebben:](#)

Május 5-én **emlékkonferenciát** tartottak Miskolcon az **erdélyi Helikon megalakulásának 90. évfordulóján.**

[Bővebben:](#)

A szigetvári ütközet 450. évfordulója alkalmából május 5-én **Zrínyi Miklós és kora** címmel nemzetközi tudományos konferenciát rendeztek Zágrábban.

[Bővebben:](#)

Helyi fejlesztés és innováció rurális térségben címmel rendeztek műhelykonferenciát a székelyföldi Szépvízen május 5-én.

[Bővebben:](#)

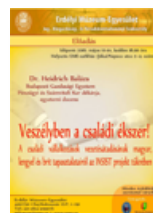
Jog az erdélyi irodalomban címmel tartottak konferenciát május 6-án Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

Ugyanezen a napon, 13. alkalommal tartották meg a **Szilágyság-kutatás napját** Zilahon.

[Bővebben:](#)

Május 10-én **Veszélyben a családi ékszer.**

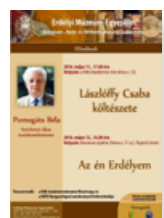
A családi vállalkozások vezetésátadásának magyar, lengyel és brit tapasztalatairól az INSIST projekt tükrében címmel **Heidrich Balázs** közgazdász, a Budapesti Gazdasági Főiskola dékánja tartott előadást Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

Május 11-12-én **Fénytorés** címmel emlékkonferenciát rendeztek Szabadkán **Penavin Olga** vajdasági néprajzkutató **emlékére.**

[Bővebben:](#)

Május 11-én és 12-én Kolozsváron tartott előadást **Pomogáts Béla** irodalomtörténész **Lászlóffy Csaba költészete**, illetve **Az én Erdélyem** címmel.

[Bővebben:](#)

Május 11-én és 12-én Kolozsváron tartott előadásokat **Szabó Ádám** régész, a Pécsi Tudományegyetem docense **Uralkodókultusz az ókori Rómában** és **Közigazgatás az ókori Rómában** címmel.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

11. oldal

KÓKAI KÁROLY
MAGYAR ÍRÓK BÉCSBEN:
MÁRAI SÁNDOR ELŐADÁS
2016. május 12., 19.00 óra

Május 12-én **Kókai Károly** filozófus–művészettörténész, a Bécsi Egyetem Finnugor Tanszékének tanára **Magyar írók Bécsben: Márai Sándor**

és Déry Tibor címmel tartott előadást a császárvárosban. [Bővebben:](#)

Gyulai Iván ökológus, az Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány elnöke, az intézet igazgatója május 12-én

Kolozsváron tartott előadást **Fenntarthatóság a gyakorlatban – ember és környezetkímélő kertművelés** címmel.

[Bővebben:](#)

Eredmények és új megközelítések a célzott terápiák fejlesztésében

címmel tartott előadást május 13-án a Bostoni Tudósklubban **Veidner Marcell** közgazdász, a DZZOM – The Network Medicine Company társalapítója.

[Bővebben:](#)

Média tudományi konferenciát tartottak Marosvásárhelyen május 13-án.

[Bővebben:](#)

Május 13-14. között **Fenomén, vágy, hatalom** címmel filozófiai workshopot rendeztek Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

90. születésnapját ünnepelte **Kallós Zoltán** erdélyi néprajzkutató.

[Bővebben:](#)

60. születésnapját ünnepelte **Liszka József** etnográfus, a Fórum Kisebbség-

kutató Intézet komáromi Etnológiai Központjának igazgatója, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagja.

[Bővebben:](#)

82 éves korában **elhunyt** **Jadranka Damjanov**

művészettörténész, a Zágrábi Egyetem professzora,

a Horvátországi Magyar Tudományos és Művészeti Társaság, valamint az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

Pozsonyban született 225 évvel ezelőtt **Sadler József orvos**, gyógyszerész, botanikus, egyetemi tanár.

[Bővebben:](#)

12. oldal

Pozsonyban született 195 éve
Zsigmond Vilmos
bányamérnök, akadémikus.

[Bővebben:](#)

180 esztendeje
született
Ulrich Keresztély
(Christian) osztrák–

magyar építész, a bécsi egyetem
professzora.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Trencsénben
született kerek 150 éve
Stark Lipót gépészmérnök,
a Society of Electrical
Engineers rendes tagja.

Fő műve Az elektromos vezetékek
számítása című munka.

[Bővebben:](#)

A ma Szlovéniához tartozó,
muravidéki Péterhegyen született
145 éve **Mikola Sándor**
kísérleti fizikus, akadémikus.

[Bővebben:](#)

140 éve született a magyar
származású Nobel-díjas **svéd**
orvos, Bárány Róbert egyetemi
tanár, aki leírta az egyensúlyérző
funkciók vizsgálati módszereit, valamint
kidolgozta a friss lövésű sérülések sebészeti
ellátási módszereit.

[Bővebben:](#)

Kassán született 135 évvel
ezelőtt **Mauritz Béla**
petrográfus, mineralógus,
egyetemi tanár, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Szintén 135 éve született
Kármán Tódor magyar–
amerikai **gépészmérnök**,
fizikus, alkalmazott

matematikus, az aacheni Aeronautikai
Intézet igazgatója, a US Institute of
Aeronautical Sciences megalapítója,
a pasadenai Jet Propulsion Laboratory
igazgatója, a Nemzetközi Asztronautikai
Akadémia létrehozója.

[Bővebben:](#)

130 éve Nagyváradon született
Grosschmid Lajos
matematikus, a műegyetem
professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Szintén 130 éve született
Nagybányán **Katona Lajos**
kohómérnök, a közvetlen
acélgyártás elméletének

kidolgozója.

[Bővebben:](#)

120 évvel ezelőtt született
a kárpátaljai Aknaszlatinán
Szabó Béla műkertész,
egyetemi tanár, dékán,
kandidátus.

[Bővebben:](#)

13. oldal

Aradon született 105 évvel ezelőtt **Homoródi Lajos mérnök**, egyetemi tanár, a Budapesti Műszaki Egyetem rektorhelyettese, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Nagyváradon, ugyancsak 105 éve látta meg a napvilágot **Bozóky László fizikus**, radiológus, akadémikus, az első magyarországi izotóptemető létrehozója.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Zólyombrézón született szintén 105 éve **Bartók Lajos geológus**, az Országos Földtani Főigazgatóság osztályvezetője, a Magyarhoni Földtani Társaság titkára.

[Bővebben:](#)

90 éves lenne **Kemény János** magyar–amerikai **matematikus**, a BASIC programozási nyelv egyik kidolgozója, a Dartmouthi Főiskola professzora, rektora.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem 21. alkalommal rendezi meg a határon túli magyar anyanyelvű egyetemi hallgatók

számára az **ELTE Kárpát-medencei Nyári Egyetem 2016** programot július 5-9. között.

[Bővebben:](#)NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZETJúlius 31–
augusztus 6.

között rendezik meg Gödöllőn és Budapesten a **Kisebbségvédelem Európában** nevű nyári egyetemet.

A jelentkezési határidő: május 31.

[Bővebben:](#)universität
wienJúnius 6-8.
között

Das wiederholte Überschreiben der Vergangenheit am Beispiel des ungarischen Wien címmel nemzetközi konferenciát rendeznek Bécsben.

[Bővebben:](#)

Megjelentek a **Debreceni Nyári Egyetem** program- és ösztöndíjfelhívásai.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

14. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2016/5. szám

*Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök
Szerkeszti a szerkesztőbizottság.*

*1112 Budapest, Budaörsi út 45.
mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu*

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Ladik János

(Budapest, 1929. június 2.)

*a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja*

János Ladik was born on June 2, 1929 in Budapest. As a secondary school student he was interested in history, but as he writes in an article (The thoughts of a scientist on the role of education in the unification of Europe) published in the *Fizikai Szemle* (1998/10), in 1948 it would have been senseless to study history in Hungary. So he received a diploma in chemical engineering at the Technical University of Budapest in 1952, where he began working as assistant professor of physical chemistry. In 1957-1958 he was junior science officer at the State Institute of Hygiene, from 1959 to 1972 he worked as science co-worker, from 1965 as research group leader at the Chemical Research Center of the Hungarian Academy of Sciences. In 1967 he became Doctor of Philosophy of the Technical University of Budapest, and in 1971 Doctor in Chemical Science at the

Ladik János 1929. június 2-án született Budapesten. Középiskolás diákként a történelem iránt érdeklődött, de – mint azt a *Fizikai Szemle* 1998/10. számában megjelent, Egy kutató gondolatai az oktatás Európa egyesítésében játszott szerepéről című cikkében írta – „1948-ra Magyarországon olyan helyzet alakult ki, amelyben értelmetlen lett volna történelmi tanulmányokat kezdeni.” 1952-ben vegyészmérnöki diplomát szerzett a Budapesti Műszaki Egyetemen, a Fizikai Kémia Tanszéken kezdett dolgozni tanársegédként. 1957-58-ban az Országos Közegészségügyi Intézet tudományos segédmunkatársa volt, 1959-től 1972-ig az MTA Központi Kémiai Kutató Intézetében dolgozott, tudományos munkatársként, majd 1965-től csoportvezetőként. 1971-ben PhD fokozatot szerzett a Budapesti Műszaki

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

II. oldal

Hungarian Academy of Sciences. In 1969-70 he was visiting professor at the City College of New York. He left Hungary in 1972.

In 1972-74 he was associate professor at the Technology University (Technische Universität), Munich, where he made his habilitation and became doctor in natural sciences in 1973. In 1974 he was visiting scientist at the National Institutes of Health in Bethesda, Maryland. Since 1975 he has been working at the University Erlangen-Nuremberg (Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg) as professor, director and chief of theoretical chemistry, since 1997 as professor emeritus. He has been member of the doctoral faculty of the City College of New York, since 1978, and member advisory board of the German Center for Research and Innovation, Nuremberg, since 1982. He has been conducting research on DNA intercalating agents — anti-cancer drugs that wedge themselves into the DNA double helix to interfere with cell division and the making of RNA and proteins. Rapidly dividing cells, such as cancer cells, are inhibited by certain intercalating agents. Dr. Ladik uses theoretical physics and super computers to investigate the use of DNA intercalating agents as cancer preventive agents, inhibiting the formation of cancer-causing mutations and, thereby, preventing cancer initiation.

He is the author of 4 books (including Quantum Theory of Polymers as Solids),

Egyetemen, 1971-ben pedig az MTA kémiai tudományok doktora címet nyerte el. 1969-70-ben a New York-i City College vendégprofesszora volt. 1972-ben elhagyta Magyarországot.

1972-74-ben a müncheni Műszaki Egyetem docenseként dolgozott, ahol 1973-ban habilitált és a természettudományok professzora lett. 1975-ben a National Institutes of Health (Bethesda, Maryland) vendégprofesszora volt. 1975-től a Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg professzora, tanszékvezetője, 1997-től professor emeritusa. 1978 óta vett részt a New York-i City College doktori képzésében, 1982 óta tagja a nürnbergi Kutatás-fejlesztési Központ tanácsadó testületének. Tudományos munkássága során foglalkozott a DNA-ba beépülő hatóanyagokkal, olyan rákellenes gyógyszerekkel, amelyek beékelődnek a DNA kettős spiráljába, hogy megakadályozzák a sejtosztódást, az RNA- és a fehérjeképződést. Egyes beépülő ágensek hatást gyakorolnak a gyorsan osztódó sejtekre, pl. a ráksejtekre. Ladik professzor az elméleti fizika és a szuperkomputerek segítségével vizsgálja a DNA-ba beépülő ágenseket mint rákprevenciós hatóanyagokat, amelyek meggátolhatják a rákkeltő mutációkat, ily módon megakadályozzák a rák inicializálását.

4 könyv (köztük a Quantum Theory of Polymers and Solids) szerzője, 6 kötet

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

III. oldal

co-editor of 6 other volumes and has published more than 450 articles in professional journals, and read more than 700 lectures at international conferences and universities all over the world.

In 1990 he founded the The International Society for Theoretical Chemical Physics, ISTCP Physics (president 1990-2000, honorary president since 2000), ISTCP holds congresses every three years, the last one was in Budapest in 2013, and the next – the ninth – will be held on July 17-22, 2016 at the Alerus Center conference facility in Grand Forks, ND – USA, he will be one of the confirmed speakers.

Since 1993 he was member of the editorial board of the International Journal Quantum Chemistry, a special issue of which in 2004 was dedicated to Professor Ladik on his 75th birthday.

He is member of the Bunsen Society (Bunsen Gesellschaft), the European Academy of Arts, Sciences and Letters (Académie Européenne des Sciences, des Arts et des Lettres,), Deutsches Institut für Erfindungswesen, Diesel Advisory Board, the German Physical Society, the German Chemical Society and the American Physical Society.

He became honorary doctor in mathematics of the University of Waterloo, Ontario, Canada, in 1985; and honorary doctor in physics of the University of Szeged, Hungary, in 1996.

His awards include the golden Diesel medal (1993) and the Prize of the

társszerzője, több mint 450 tudományos cikket publikált szaklapokban, és több mint 700 előadást tartott a világ minden táján, egyetemeken, nemzetközi konferenciákon. 1990-ben megalapította a Nemzetközi Elméleti Kémiai–Fizikai Társaságot (ISCTP), 1990-től 2000-ig a társaság elnöke, azóta tiszteletbeli elnöke.

Az ISTPC három évenként kongresszust tart, az utolsó 2013-ban volt Budapesten, a következő, a kilencedik 2016. július 17-22. között lesz az Alerus Konferencia Központban, Grand Forks-ban (ND, USA). A kongresszus egyik előadója Ladik professzor lesz.

1993 óta az International Journal Quantum Chemistry szakfolyóirat szerkesztőbizottsági tagja, amely 2004-ben külön kiadásban emlékezett meg Ladik professzor 75. születésnapjáról.

Tagja a Bunsen Társaságnak, az Európai Tudományos és Művészeti Akadémiának, a Német Feltaláló Bizottság Diesel kuratóriumának, a Német Fizikai Társaságnak, a Német Kémiai Társaságnak és az Amerikai Fizikai Társaságnak.

1985-ben a Waterloo Egyetemen (Ontario, Kanada) a matematikai, 1996-ban a Szegedi Tudományegyetemen a fizikai tudományok díszdoktorává választották.

Kitüntetései között szerepel az arany Diesel Érem (1993) és a Magyar Tudományos Akadémia Díja.

Ladik professzort foglalkoztatják korunk problémái is, Az emberiség fő problémái a 21. században és azok megoldási

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

IV. oldal

Hungarian Academy of Sciences (1967), He received the diamond diploma of the Technical University of Budapest in 2012. Professor Ladik is interested also in the problems of the present, he read a lecture on Mankind at Watershed, Challenges and Possibilities, at a satellite symposium of the UNESCO-ICSU World Congress on Science, The Future of the Universe and the Future of Our Civilization: held in Budapest–Debrecen, Hungary, 2-6 July 1999. The paper was published in the *Fizikai Szemle* (2000/3).

In 1993 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Physical Sciences. He read his inaugural lecture *Szökdécselő vezető elmélete fehérjékben* on May 12, 1994.

Contact

Friedrich-Alexander-Universität
Erlangen-Nürnberg
Institut für Physikalische und
Theoretische Chemie,
Lehrstuhl für Theoretische Chemie
91054 Erlangen,
Schloßplatz 4
Germany
Tel.: +49 9131 8528831
Fax: +49 9131 8527736
E-mail:

janos.ladik@chemie.uni-erlangen.de

Web:

<http://www.uni-erlangen.de>

lehetőségei címmel előadást tartott az UNESCO-ICSU 1999. június 24. és július 1-je között Budapesten megrendezett Világtudomány Konferenciájának Az Univerzum és a civilizáció jövője című szatellit-szimpoziumán.

Az előadás szövege megjelent a *Fizikai Szemle* 2000/3. számában.

1993-ban a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Fizikai Tudományok Osztályában.

Székfoglaló előadását 1994. május

12-én tartotta *Szökdécselő vezető elmélete fehérjékben* címmel.

Kapcsolat

Friedrich-Alexander-Universität
Erlangen-Nürnberg
Institut für Physikalische und
Theoretische Chemie,
Lehrstuhl für Theoretische Chemie
91054 Erlangen,
Schloßplatz 4
Germany
Tel.: +49 9131 8528831
Fax: +49 9131 8527736
E-mail:

janos.ladik@chemie.uni-erlangen.de

Web:

<http://www.uni-erlangen.de>

